

Verlag
Ho! Net yn 'e Kliko!-activiteiten
 voor basisscholen in Sneek e.o.
 In het kader van Expeditie Grutsk & Griën
 gedurende het schooljaar 2018 - 2019

Aanbod voor de basisscholen

In het kader van Expeditie Grutsk en Griën kregen alle scholen in Sneek en omgeving een educatief aanbod voor de groepen 1 t/m 8 over slim weggoien van afval (goed afval scheiden en recyclen). Het schoolbrede aanbod voor de scholen bestond uit de volgende onderdelen:

Bovenbouw (1,5 uur)

Onderzoek: Hoe zit het met afval scheiden op school en hoe kan het beter?

Na een inleidende presentatie van de gastdocent gaan leerlingen in kleine groepjes zelfstandig op onderzoek uit, aan de hand van werkbladen met opdrachten. De gastdocent bespreekt de resultaten: Hoe zit het op school met de zes soorten afval die niet in de kliko mogen? Welke verbeteringen kunnen leerlingen bedenken en uitvoeren?

Middenbouw (1 uur)

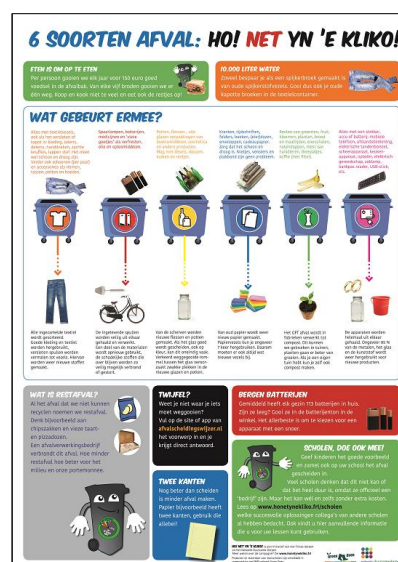
Guestles: Tijdens deze guestles komt een gastdocent vertellen waarom het zo belangrijk is om afval te scheiden, hoe je van afval weer nieuwe dingen kan maken en dat je het al helemaal niet moet laten rond slingeren. Een interactieve les met praktische werkopdrachten.

Onderbouw (naar wens)

Voorlezen en 'afval scheiden' bespreken adhv 'Mijn vriend de vuilnisman' (door eigen leerkracht)

Poster

Voor de scholen is een dubbelzijdige A3-poster ontwikkeld die de essentie van de afvalcampagne (= goed afval scheiden en recyclen) samenvat. Elke groep die een guestles heeft gekregen, krijgt deze poster. Daarnaast krijgen alle leerling een speciale HNYK-sticker die helpt herinneren aan goed afval scheiden.

38 Gastlessen in schooljaar 2018 - 2019

Gedurende Expeditie Grutsk & Grien maakten negen basisscholen in de gemeente Súdwest-Fryslân en drie basisscholen in gemeente De Fryske Marren gebruik van het lessenaanbod. In totaal hebben we op deze scholen 38 gastlessen gegeven aan groepen van de middenbouw en de bovenbouw. Op een aantal van deze scholen trad ook het muziekduo 'de Coolkids Party' op met een HNYK-voorstelling en het speciale afvallied dat ze hadden gemaakt voor het Rasterhoff Festival.

Na de gastlessen kregen de scholen advies op maat om het eigen afval beter te gaan scheiden. Op een school in Bolsward traden de grootste veranderingen op. Ze organiseerden in maart 2019 een themaperiode over afval voor de hele school met onder andere gastlessen, excursies en een tentoonstelling. Ze legden een moestuin aan, startten met de gescheiden inzameling van GFT en startten met zelf composteren. Ook andere soorten afval worden voortaan gescheiden ingezameld, in de hal staat nu een 'milieustraatje' voor verschillende afvalsoorten. Op verzoek van deze school is een certificaat ontworpen, een dubbel-certificaat, dat sinds de afsluiting van de themaperiode bij de entree van de school aan de muur hangt.

Doe Mee Verlos de Zee

Twee basisscholen in Sneek verzamelden in hun eerste schoolweek zwerfafval en boden dit tijdens de opening van het Rasterhoff Festival aan de wethouder aan. We lanceerden daarbij de eerste binnenlandse jutbak in de reeks 'Doe Mee, Verlos de Zee' van initiatiefnemer Matthijs Lievaart. Een lokaal recyclingbedrijf bood aan voor een aantal scholen jutbakken te maken van gerecycled plastic. Deze bakken hebben we 'ter adoptie' aangeboden aan de basisscholen waar we HNYK-gastlessen hadden gegeven. De scholen vonden het een leuk idee maar geen enkele school durfde de adoptie aan. Hoofdrede: angst voor vandalisme in combinatie met de wetenschap dat het materiaal brandbaar is.

De eerste bak is nu geplaatst in een openbaar heempark waar hij door vrijwilligers wordt geleegd. Van brandstichting of ander vandalisme is tot nu toe geen sprake. Voor de andere bakken zijn inmiddels andere organisaties benaderd.

Gemeentelijke verordening gemeente Súdwest-Fryslân (SWF)

Een veel gehoorde klacht van de bezochte basisscholen in gemeente SWF betreft het ontbreken op de scholen van een gemeentelijk GFT-container. Op zich niet raar omdat scholen formeel bedrijven zijn en daarmee zelf verantwoordelijk zijn voor de verwijdering van hun eigen afval. In de gemeente SWF kost het plaatsen van een GFT-container bij school echter ruim 380 euro, een bedrag dat geen enkele school bereid is te betalen. De praktijk is dus dat bijna alle scholen alle soorten afval bij elkaar gooien in de restafval-container.

Deze situatie is aangekaart door de Raad van de gemeente SWF. Op verzoek van het initiatiefnemende raadslid hebben meerdere HNYK-scholen hun wens omtrent een GFT-container aan de Raad kenbaar gemaakt en hebben we informatie aangeleverd over oplossingsrichtingen zoals het aanpassen van de gemeentelijke verordening. Op 9 mei 2019 nam de Raad unaniem een motie aan over GFT-afval scheiding op scholen waarin B&W gevraagd wordt een passende en betaalbare oplossing voor dit probleem te verzorgen. Het is nu wachten op de uitvoering van deze motie.

Gemeentelijke scholenactie gemeente De Fryske Marren (DFM)

In buurgemeente De Fryske Marren kost het plaatsen van zo'n zelfde gemeentelijke GFT-container bij een school slechts 60 euro. Toch zijn er maar weinig scholen die een groene container bij school hebben laten plaatsen en gooien zij alle soorten afval bij elkaar in de restafvalcontainer. Gemeente De Fryske Marren heeft daarom een actie voorbereid voor het schooljaar 2019 – 2020 waarbij alle basisscholen in de gemeente het aanbod krijgen om een HNYK-school te worden met als tegenprestatie een GFT-container tegen nultarief.

Leerlingen leren alles over afval scheiden

Leerlingen van CBS De Vuurvlinder in Sneek vinden afval scheiden erg belangrijk. Dat was vrijdag luid en duidelijk te horen. De kinderen van alle groepen 5, 6 en 7 leerden van twee gastdocenten dat er zes soorten afval zijn die je echt niet meer bij het restafval mag gooien.

SNEEK 'Hé, ho, net yn 'e klike'. Scandeende de kinderen en hun leerkrachten bij de feestelijke afsluiting, aangemoedigd door de Coolkids Party die speciaal voor deze gelegenheid een optreden verzorgde.

Jongere kinderen oefenden met een grote zak afval en een milieustraatje in de klas. Is een drinkpak nu wel of niet oud papier? Mag de pot met deksel en al in de glasbak? En waar moet dat oude mobielte naar toe? De oudere kinderen onderzochten de situatie op school. Zijn bijvoorbeeld vier klokken in één lokaal echt wel nodig? Wat verdwijnt er elke dag in de prullenbak van een groep? Wat voor afval wordt er op de hele school geproduceerd en

wat gebeurt daar eigenlijk mee? Ze concludeerden dat er best nog wat verbeterd kan worden. Zo zou er op school in ieder geval een GFT-bak moeten komen en ze zijn van plan om een afvalvrije lunch te organiseren.

De gastlessen over het scheiden van afval worden dit schooljaar aangeboden aan alle basisscholen in Sneek en wijde omgeving door Expedite Grutsk & Grien. Ze sluiten aan op het Rasterhoff Festival dat initiatiefnemers Lucie Gelderblom en Astrid Koops-Tippersma op 9 september organiseren in het Rasterhoffpark te Sneek.

Leerlingen van de Koningin Wilhelminaschool in Sneek en It Harspit in Oppenhuizen krijgen als eersten de gastlessen en ook op De Oudvaart in Sneek weten leerlingen en leerkrachten nu nog meer over afval scheiden.

In de komende maanden zal het team van Grutsk & Grien ook nog andere basisscholen bezoeken. Jong geleerd is oud gedaan en dat geldt zeker ook voor het slim omgaan met afval en het goed scheiden ervan.

Het samenwerkingsverband Grutsk & Grien is een initiatief van Aparthe kommunikaasje en Netwerk Daurzame Doarpen en wil zoveel mogelijk mensen inspireren om duurzamere, meer toekomstgerichte keuzes te maken in het dagelijks leven. Iedereen die daaraan wil bijdragen mag aanhaken (www.grutskengrien.nl). De educatieve

materiaal en producten die Grutsk en Grien gebruikt, zijn ontwikkeld in samenwerking met NME-netwerk Groenboren. Voor de duidelijkheid, de zes soorten afval die niet in de grijze container horen zijn: papier en karton, glas, textiel, GFT: kleine elektrische apparaten en Klein Chemisch afval.

Blijvende darmklachten? Blijf er niet mee doorlopen.

Marinus van Loon
Orthomoleculair therapeut
06 81214103
gezond@healthforinsneek.nl

Achtergrond gastlessen Ho! Net yn 'e Klike!

Ho! Net yn 'e Klike! is een afvalcampagne ontwikkeld door dorpen voor dorpen (en steden) omdat nog veel afval verkeerd wordt weggegooid. Doel van de campagne is om met de hele woongemeenschap de hoeveelheid huishoudelijk afval in de restafvalcontainer te verminderen door zes soorten afval beter te scheiden. Voor meer informatie over de campagne zie www.honetynekliko.frl.

In alle plaatsen waar de campagne is uitgevoerd, bleek ook op de basisscholen het nodige te verbeteren aan de eigen afvalscheiding. Hieruit zijn de gastlessen voor de Midden- en Bovenbouw ontstaan.

Gastlessen Ho! Net yn 'e Kliko!

Doe mee, Verlos de zee

